

ئەلفايىتو ژوانى ھۆرامى

نمۇنە نمونە			نامقېتى	پىتە ھېماودەنگى		
				دمايى	دلېراسى	سەرەتا
-	-	ئەڭا	ئى	-	-	ئ ۱
-	-	əda	Ej	-	-	ə - ə
ھەۋا	ماس	-	ئا	ا	ا ۲	-
Heva	Mas	-	A	a	a	-
زۇراب	بىبەر	بان	بى	ب	ب	ب ۲
Zürab	Biber	Ban	Bj	b	b	B - b
تىپ	قەپان	پار	پى	پ	پ	پ ۲
Tip	Qepan	Par	Pj	p	p	P - p
لات	تاتە	تفى	تى	ت	ت	ت ۲
lat	Tate	Tfi	Tj	t	t	T - t
ساج	جەنجەر	جۆت	جى	ج	ج	ج ۲
Saj	Jenjer	Jot	Jj	j	j	J - j
قاچ	بلچى	چۆزەلە	چى	چ	چ	چ ۲
Qaç	Blçi	Çwzele	Çj	ç	ç	Ç - ç
گوناح	بەحر	حەز	حى	ح	ح	ح ۲
gunaĥ	Behr	Ĥez	Ĥj	ĥ	ĥ	Ĥ - ĥ
باخ	تەختە	خام	خى	خ	خ	خ ۲
Bax	Texte	Xam	Xj	x	x	X - x

-۱-

- سەرەم پىتەكى ژوانى ھۆرامى سى و نو (۳۹) پىتېنى:

- پىتە دەنگكېكى (consonants) ژوانى ھۆرامى سى (۳۰) پىتېنى.

- پىتە دەنگۆدەرەكى (Vowels) ژوانى ھۆرامى ھۆت (۷) پىتېنى.

- پىتە [ھامكات] دەنگكېكى و دەنگۆدەرەكى ژوانى ھۆرامى دۋى (۲) پىتېنى (و) و (بى).

- ئى پىتى (ع، غ) چە ژوانى ھۆرامى و فارسى و توركى يۇنامىنى، مېچ كىرۇارېۋ، ياۋەركىرۇارېۋ.

نامبۇھ، ياۋەرنامبۇھى ھۆرامى نېبىنى، كە نا دۋە پىتە دلى بېكنامايشانە با.

ئەلفابىتو زۋانى ھۆرامى

نمۇنە نمونە		نامقپىتى	پىتە ھېماودەنگى			
			سەرەتا	دېلپراسى	دمايى	
رژد	سردى	دېدى	دى	د	د	د ۲
R̂zd	Srdi	Djdz	Dj	d	d	D - d
قەڭ	دېشى	-	ڭى	ڭ	ڭ	-
Qeḡ	Djḡj	-	ḡj	ḡ	ḡ	-
كەمەر	سەرە	-	رى	ر	ر	-
Kemer	Sere	-	Rj	r	r	-
كەر	درەى	رازە	رى	ر	ر	ر ۲
Keṙ	drey	Raze	Rj	ṙ	ṙ	R - ṙ
ھېز	ھىزى	زارۋلە	زى	ز	ز	ز ۲
Hjz	hizi	Zaṙüle	Zj	z	z	Z - z
لېژ	ژۇرۇ	ژەك	ژى	ژ	ژ	ژ ۲
Ljž	Žwžw	Žek	Žj	ž	ž	Ž - ž
دەس	مەسى	سەما	سى	س	س	س ۲
Des	Mesj	Sema	Sj	s	s	S - s
كەش	ھەشە	شۋت	شى	ش	ش	ش ۲
Keš	Heše	Šüt	Šj	š	š	Š - š
باع	نەعل	عال	عى	ع	ع	ع ۲
Baċ	Neċl	Ċal	Ċj	ċ	ċ	Ċ - ċ
تېغ	چېغە	غار	غى	غ	غ	غ ۲
Tjğ	Çjge	Ĝar	Ĝj	ğ	ğ	Ĝ - ğ

-۲-

۱- (ئ) تاقە پىتۋەنە بەس چە سەرەتاو ۋاچىنە مئۇ و دەنگكپەنە و چە پىتۇ ئەلفى(ا) جىبىاۋازەنە.

۲- ئى دەسە چە پىتا ئەلفابىتو زۋانى ھۆرامى بەس چە دېلپراسى و دمايى ۋاچىنە مەيا.

۳- ئى دەسە چە پىتا زۋانى ھۆرامى مەم چە سەرەتا و مەم چە دېلپراسى و دمايى ۋاچىنە مەيا.

۴- پىتۇ (ھ) بەس چە سەرەتا و دېلپراسى ۋاچىنە مەنە و مئۇ.

ئەلڧايتتو ژوانى ھۆرامى

نمۇنە نمۇنە			ناموقپىتى		پىتە ھېماودەنگى		
					دېمپاي	دېلپراسى	سەرەتا
كەف	سفلە	فېل	فى	ف	ف	ف	ف ۲ F - f
Kef	sflə	Fɪl	Fj	f	f	f	
مروق	گفە	فرەفر	فى	ف	ف	ف	ف ۲ V - v
Mrüv	Gve	Vrəvr	Vj	v	v	v	
دەق	نقە	قالاۋ	قى	ق	ق	ق	ق ۲ Q - q
deq	nqe	Qalay	Qj	q	q	q	
خاك	كۆلەكى	كەرگە	كى	ك	ك	ك	ك ۲ K - k
Xak	Kwlekj	Kerge	Kj	k	k	k	
دەنگ	بەگلەرانى	گەنمە	گى	گ	گ	گ	گ ۲ G - g
Deng	Beglerani	Genme	Gj	g	g	g	
مەل	خولپرە	لۇ	لى	ل	ل	ل	ل ۲ L - l
Mel	Xulire	Lü	Lj	l	l	l	
بىل	ژىلى	-	لى	ل	ل	ل	-
Bil	Žilj	-	Lj	l	l	l	
ھۆرام	ھۆرامى	مرۋە	مى	م	م	م	م ۲ M - m
Horam	Horami	Mrə	Mj	m	m	m	
ھۆرامان	ھەنار	نامى	نى	ن	ن	ن	ن ۲ N - n
Horaman	Henar	Namj	Nj	n	n	n	
گەن	پەنە	-	نىگ	ن	ن	ن	-
Gen	Peŋe	-	Nj	n	n	n	

-۳-

- پىتتو (ۋ: ھۆر) و پىتتو (ق: ھۆر) ھېمانى پەى دۇى دەنگە جىبىاۋازا: (ۋ) دەنگىۋى بەرزىش مەن و

(ۋ) دەنگىۋى درىزو ھامناسى پىسە بوۋرەى عەرەبى'ىش مەن.

- پىتتو (ۋ: نىر، نىران) و پىتتو (پ-ى: چەر، ھېلى) ھېمانى پەى دۇى دەنگە جىبىاۋازا: (ۋ: نى)

دەنگىۋى بەرز وئەھكراش مەن، بەلام (پ-ى) دەنگىۋى نزمى پىسە وچەرەى عەرەبى'ىش مەن.

ئەلڧابىتتو زۋانى ھۆرامى

نمۇنە نمونە			نامۆپىتى	پىتە ھېماودەنگى		
				دېمايى	دېلېراسى	سەرەتا
-	يەھەر	ھانە	ھى	-	ھ	ھ ۴
-	Yeher	Hane	Hj	-	h	H - h
دېۋ	خۋا	ۋاران	ۋى	ۋ ۋ	ۋ ۋ	ۋ ۲
Djv	xva	Varan	Vj	v	v	V - v
مەو	خوڭا	وەر	وى	و و	و و	و ۲
mew	Xuḏa	Wer	Wj	w u	w u	W
كۆ	چۆكلە	-	ئۆھ	ق ق	ق ق ۲	-
Kü	Çükle	-	Uh	ü	ü	-
شۇ	مۇسۇ	-	وو	ۇ ۇ	ۇ ۇ ۲	-
Ŝw	mŵsŵ	-	wu	w	w	-
كەرۆ	ھۆرى	-	ئۆ	ۆ ۆ	ۆ ۆ ۲	-
kero	Hori	-	o	o	o	-
دەرە	مەيە	-	ئەھ	ە ە	ە ە ۲	-
Dere	Meye	-	Eh	e	e	-
ھازى	پىر	يانە	يى	ى	يى	ي ۲
Hazi	Pir	Yane	yi	y i	y i	Y - y
خورمى	ئىر	-	يى	ى	يى ۲	-
Xurmě	əṛ	-	yě	ě	ě	-
سۈنى	ھېلە	-	يى	ى	يى ۲	-
Sünj	Hjfe	-	yj	j	j	-

-۴-

Akü Marani

Youtube: Aku Marani

Email: ako.maran[at]gmail.com

Telegram: t.me/AkuMarani

Twitter: @aku.marani

Facebook: Aku Marani

Instagram: aku.marani